

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

SEMEL IN MENSE PRODIT

Pretium annuae subnotationis, *ante solvendum*, est: in Italia Libellarum 4,80;
ubique extra Italiam Lib. 6,25; Doll. 1,25; Sch. 5; M. 5; Rubl. 3; Coron. 6,25.

Inscriptiones et omne genus indicationes pretio aequissimo referuntur, quod est in commentarii operculo
Lib. 0.10 pro unoquoque centimetro quadrato.

Cuncta mittantur ad ARISTIDEM LEONORI equitem, commentarii VOX URBIS possessorem et administratorem
ROMA — Via Alessandrina, 87 — ROMA

Subnotatio fieri potest:

IN RUSSIA		IN ANGLIA	IN GERMANIA	IN CANADA
Apud GEBETHNER ET WOLF	Apud "KRONIKA RODKINNA,"	Apud BURNS AND OATES	Apud FRIDERICUM POSTET S. Sed. Ap. et S. Rit. Congr. Typ.	Apud LIBRAIRIE GRANDON FRÈRES
VARSAVIAE POLONORUM Rakowskie Przedmiescie, 15.	VARSAVIAE POLONORUM Krakowskie Przedmiescie, 8.	LONDON W. 28, Orchard Street.	RATISBONAE in BAVARIA.	MONTREAL 1699, Rue Notre-Dame.

RERUM INDEX

De Mauritanis negotiorum commerciis.

De Fr. Thoma a Celano scriptore.

Varia latinitas. - De latina quadam locutione in argumentatione a fortiori, sive ex contrario.

Corrupta apud veteres ingenuarum artium origo.

Ex Americis. - De utilitate studiorum latinorum.

Ex Batavia. - De Certamine poetico Hoeufftiano.

Hirundo alsatina. Edyllium. Carmen FRANCISCI XAVERII REUSS in certamine poetico Hoeufftiano an. MDCCCXV magna laude ornatum.

Passionis Dominicae repraesentatio.

Ex Congregationibus Romanis sententiae novissimae selectae.

Acta Pontificia. SS. D. N. PII PP. X litterae ad Episcopos ceterosque locorum Ordinarios in Republica Aequatoriana missae de ostilibus potestatis civilis in Ecclesiam ausibus strenue sustinendis.

Diarium Vaticanum. Coram SSmo admissiones. - Pontificiae electiones. - Vita functi viri clariores. - Varia.

Annales: Algeciranus coetus. - Gallicae Reipublicae novus praeses. - Russica pax rediens. - Regia itinera. - Nuptiarum fides ab Hispanorum rege data. - Romana sollemnitas.

Publici per Orbem coetus legibus ferendis.

Per Orbem.

Aenigmata.

Libri recens dono accepti.

In tertia operculi pagina:

ZENO - Tragoedia IOSEPHI SIMONIS Angli. (Passim retractavit hodiernisque scenis aptavit I. F.).

ROMAE

EX OFFICINA PACIS, PH. CUGGANI

35, Via della Pace

MDCCCCVI

SUPELLEX AD RES DIVINAS.

Commentarii VOX URBIS administratio recto tramite suppeditat supellectilem omnem, qua tum in templis, tum in oratoriis ad res divinas uti solemus.

Mandata ad VOCIS URBIS administratorem (Romam, *via Alessandrina, 87*) mittantur, res praecise indicando quae quisque sibi cupit. Gratuito sumptuum aestimatio fiet.

SOCIIS MONITUM.

Sociis pluribus morem gerentes Idib. Novembr. an. MDCCCCHII apud Commentarii *Vox Urbis* administratorem officium instituimus quod de negotiis Ecclesiasticis esset; de expediendis scilicet rationibus omnibus, quae apud Romanae Ecclesiae « Congregationes » aguntur.

Itaque si quis procuratione nostra uti velit, profecto temperantiam in pretio, studium atque alacritatem in opere inveniet.

SATURIO

Comoedia latinis versibus conscripta a clarissimo viro Ioanne Baptista Francesia et per Commentarii VOX URBIS, paginas vulgata, in volumen redacta est, quod apud Commentarii eiusdem administratorem venale prostat lib. 1.

☛ IN LUDIS LITTERARUM OPTIMA TIRONIBUS SCENICE AGENDI EXERCITATIO. ☛

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

PRETIUM SUBNOTATIONIS:

In Italia: Lib. 4,80 — Ubique extra Italiam:
Lib. 6,25, Doll. 1,25, Sch. 5, M. 5, Rubl. 3, Coron. 6,25

SEMEL IN MENSE PRODIT

POSSESSOR ET ADMINISTRATOR:

ARISTIDES LEONORI, eques.
ROMAE — Via Alessandrina, 87.

DE MAURITANIS NEGOTIORUM COMMERCII.

Dum Algeciras in urbe de pace aut bello totius Europae disceptatio est, dicere de pecuniaria Mauritana re haud inopportunitum videtur; quippe haec praesertim noscatur inimicitiae causa et aemulationis, quibus invicem legati nostrarum gentium ibi exagitantur.

Mauritano enim in imperio hoc aemulatione factum est, ut veteres adhuc mores atque vetustissima disciplina vigeat; quam ob rem praecipue non iniuria magistratus Mauritani et reges omnem conatum adhibuerunt, suis ut a finibus Europae hospites prohiberent.

Nam, praeter nullam viarum securitatem, ipsa regionis facies crebra itinera impediabat. Eius enim per litus rari portus, viae paucae et asperae, praerupti montes, vasta deserta, eaque arida nimis. Quum vero haec omnia excitata, conversa aut exstructa fuerint, tum omnes Mauritanae terrae divitiae, fructus, messes omnisque ubertas, pascua et pecudum copia tandem patebit, quae nemo hactenus nec vidit nec umquam sit suspicatus.

Quinimo regnum litore aspero ad oras maris conclusum, adversos fines deserto habet interiectos, qui eius regiones a Gallica Berberica colonia dividunt. Quos per fines nulla limina statuta sunt, sed est nunc latronum dominium, nulla viatoribus vel mercatoribus tuta via; fluxae tribus eos peragant et iuxta varias tempestates modo huc modo illuc castrametantur.

Per imperii regionem autem montes maximi extolluntur, qui ab Atlantide nuncupantur, quorum iuga adhuc nemo exploravit ob impervia itinera, et barbarorum metum. Atlantides montes Alpium altitudinem aemulantur, sed quadruplici fere ordine distincti, totum imperium late secant ac dividunt. Ibi vero multae aquae et uberes valles, quas plerumque incolae habitant, etsi fodinas metallis divites, quas montes abdunt, nemo adhuc et ipsas inviserit.

Quin etiam postrema horum montium pars ob ariditatem soli paene derelicta est, neque ibi pecudes sunt, neque horti culti aut silvae virescunt, neque de divitiis in sinu terrae abditis ulla notitia habetur. Viae autem et itinera maxime ibi aspera, rari incolae per

oppida divisi, qui saepe vicissim bellum gerunt, neque ulla populi vestigia medium praeter montem inveniuntur.

Agrorum itaque cultus maxime florescit iuxta maris litora, et ad montium radices, ubi portus hiant plurimi, quorum ad oras frequens est navium commercium, Rabat, Megadorium, Tangerium, Mazaganium ad urbes, per quas immo et imperium geritur et omnis regni humanitas fovetur.

Quae quidem regio in duas partes dividitur, alteram inferiorem, superiorem alteram. Quae inferior est, opimis persulcatur vallibus, ubi faciles viae aperiuntur, et ferrei tramites deducendi potissimum iam apparent, per quas novissima commercia discurrant. Ferax autem humus vastique agri, atque multi ibi excavati putei, unde aqua facillime hauriatur.

Hac ex regione Mauritaniae omnia gramina exportantur; si itaque agrorum cultus invaluisse, Europaeis quoque civibus multa afferre gramina posset. Ibi immo arbores frequentius conserendae essent et uvae pingues excolendae, quorum vina peroptima ferme haberentur.

Sed altera regio, eaque superior et ab oceano magis dissita, pecudes potius enutrit, equos, camelos, oves alit. Quae paulatim regio ad Atlantidum montium pedes dum ascendit, latam inter utrumque locum planitiem linquit, per quam flumina e montibus descenduntia uberrimos locos faciunt, ubi frugiferae arbores optime excoluntur. Est itaque triplex veluti cultus ab oceano ad montes, graminum primus cereri sacer, mox pecudum, postremus vero arborum, quibus Pomona praest. Sed omnis haec ubertas longe maior excresceret si qui eam curant agricolae impensius ad rem adlaborarent, quos idcirco Europaeis artibus erudire et incitare maximopere utile videtur.

Fodinarias divitias, ut Iberici montes, ita et Atlantidis iuga abdunt, aera, argentum, ferrum, mercurium aliaque metalla, quae iamdiu per varia loca innotuerunt: sed ferreas iam fodinas veteres quoque imperii incolae effodisse haud dubiis signis innotuit.

Salinae etiam sunt complurimae, quarum potissimum Simanus lacus affert, cuius imo ex fundo thesauri salis diu iam educuntur. Nam incolae camelos cistis onustos in aquas compellunt; modo genuflectere quum coegerint cistas salina arena complent, quae deinde sole arescit.

Sed ditissima fodinaria regio ea est, quae Sus nomen obtinet, quam quum peragrassent nonnumquam Europaei viatores, non modo frugibus feracissimam viderunt, sed passim lapidibus invenerunt completam, qui et ferrum et aeneum metallum et argentum saepe continebant.

Neque tamen has fodinas umquam incolae exercuerunt, quimo impediunt acerrime quominus et alienae gentis hospites eas tentarent. Quamobrem quum aliquot abhinc annis Galli quidam ad rem manus admoverunt, vi repulsi sunt atque ad male relictas naves redire coacti.

Sed Germani potissimum mercatores novissimo tempore adeo callida arte utuntur, sua ut commercia per ignotas adhuc imperii regiones multiplicent; quo fit ut ad eorum iam divitias aditus facilis pateat undique, neque diu expectandum tempus videatur quo fodinaria quoque opera ad ipsos praesertim, in diuturni laboris praemium pertineat.

Quae quum finitimi Iberi et Galli viderint, clare patet causa tantae inimicitiae quae tandem habenda sit.

DE FR. THOMA A CELANO SCRIPTORE (1)

Ad haec usque ultima tempora, Thomas a Celano historici et veridici fama gaudebat, sed hodie vix nominari potest, quin subrideant illi, qui in historia franciscana describenda primum arrogant locum sibi, parvique faciant « retrogradum », qui Celanense andet invocare testimonium. Unde illa subdita iudiciorum mutatio?

Criticam historiam iactantes surrexerunt nonnulli, liberi examinis sectatores, qui eruditione, quam nemo in dubium vocat, et sermonis elegantia non solum multorum oculos obfuscaverunt, sed etiam quorundam ita perturbarunt mentes, ut illos novatores sibi magistros eligerent et sequerentur, ne dicam antecederent,

(1) Ex opere cui titulus: *S. Francisci Assisiensis vita et miracula, additis opusculis liturgicis, auctore Fr. Thoma de Celano*, quae ad fidem mss. recensuit P. EDUARDUS ALCONIENSIS O. M. C., his diebus vulgato. (Proleg. c. II). — Quod editores Desclée, Lefebvre et Soc. scriptum hoc tradiderint ut apud nos publici iuris fieret, *Vox Urbis* grata refert.

PROSPECTUS SUBNOTATIONIS
Comm. VOX URBIS in an. MDCCCCVI.

Pretium annuae subnotationis est in Italia Libell. 4,80;
ubique extra Italiam Libell. 6,25; Doll. 1,25; Sch. 5;
March. 5; Rubl. 3; Coron. 6,25 *recto tramite* mittendum ad

ARISTIDEM LEONORI EQUITEM

COMMENTARII "VOX URBIS", POSSESSOREM ET ADMINISTRATOREM

ROMAM, via Alessandrina, 87.

PRAEMIA SOCIIS CONSTITUTA:

Qui socios novos comparaverit duos pretiumque eorum
subnotationis miserit, subnotationem gratis omnino sibi habebit.

Qui triginta socios novos comparaverit ante Iulium
mensem – bibliopolis exceptis – dimidiatum pretium itineris habebit a quovis Europae
loco ubi vivat Romam usque, atque inde in domum suam, secunda, prouti
vocant, ferriveharum classi usus.

Qui sexaginta socios novos comparaverit uti supra,
eodem itinere gratis omnino fruetur.

satis fieret. Re quidem vera, Lyncurgi apud Lacedaemones vigeat lex, ut invalidi pueri Taigeti montis ex iugis deiicerentur. At animadvertendum est, Graecorum studium pulchritudinis animi nullimode spectasse, sed corporis tantum membra considerasse; paucis vix exceptis viris electis, qui de animorum pulchritudine, — ut Diotyma suo in convitu —, clam atque abdite disserebant. Socrates enim, qui in foro hanc suam doctrinam exposuit, malam fortunam tentavit, atque culpa poenam vita rependit. Quin etiam Phidias ipse traditur sacerdotis maximi consilio fuisse veneno enecatus, quod Neptuni Erietei cultum parum prosequeretur, et Anaxagorae doctrinam amplexatus, Iovem atque Palladem ita effinxisset divino numine plenos, ut unum idemque numen dii iam viderentur spirare. Haec enimvero contra acceptam religionem pugnant, atque tot numina varia, contraria, incerta, vicissim adversa evertere conabantur unumque Deum ponere, principium omnium aeternum, creatorem mundi, dominum atque regem.

Neque tamen sacerdotis crimen incusandum est, sed excusandum potius, perspecta maxime philosophiae atque reipublicae ratione, quae tunc vigeat. Incertus enim, arduus, difficilis erat sermo atque durus, qui Deos omnibus impietatibus et licentiis faventes eiiceret; nullam vitae et arbitrio moram Dii imponebant, Deus autem unus multa contra iussisset ingrata atque importabilia. Sed hunc praesertim ob motum, veterum philosophia imbecillis fuit, ipsumque pulchritudinis studium vanum et inane. Quo enim tempore respublica omnis vi tantum et metu regebatur, ingenuae artes, neglecta omnino animorum natura, corporum tantum pulchritudinem repraesentabant.

Hoc maxime defectu accidit, ut nulla fuerit apud veteres morum nobilitas et pulchritudo. Stoici enim, qui dicebantur, perpauci erant viri electi seorsim a populo viventes; reliqua vero multitudo unam voluptatem quaerebat. Quamquam illi quoque electi philosophi, quum bonum et optimum quaerent et contemplarentur, vitam ab eius praeceptis omnino alienam ducebant, illud Horatii saepe de se iterantes:

Video meliora proboque, deteriora sequor.

Neque aliud tamen esse poterat, quum legem illam de hominum fraterno studio servando, quam Christus posuit, veteres omnes ignoraverint, atque hoc mutui amoris studium quod omnes hodie experimur, ignotum plane maioribus nostris fuerit. Omnis enim eorum respublica iure servitutis condita servorum tantum opera vivebat. Primo autem hoc iure humano reiecto, fiebat ut homines in humanitatis viam progredi longius haud valerent. Beatitudo itaque quam ipsis assequi licebat, perpaucis tantum patebat, qui, oppressa ceterorum vita et fuso sanguine, aliorum bona diripiebant, mulieres, praedia, divitias omnes, atque numero pauci communibus bonis utebantur. Una autem est veterum humanitas semper atque uno verbo continetur; civem beatum reddere oppresso famulo, una ei lex erat.

Igitur pulchritudinis studium, etsi multorum fuerit, usus et gaudium paucissimis patebat, beatioribus illis quoque atque fortioribus. Quin-

imo effraena cupiditatibus data licentia effiebat, ut criminum maxima causa illud pulchritudinis studium fieret; quod quo magis fovebant poetae et artifices, eo magis insanos appetitus incitabant; quamobrem concessa mundo divinitus forma pulchritudinis et ad leniendos et blandiendos animos data, maximae saepe crudelitatis, ut in Nerone Caesare, incitamentum fieri visa est.

EX AMERICIS

DE UTILITATE STUDIORUM LATINORUM.

Ad magistros linguae latinae.

LATINA studia tironibus tradituri, amici, vehementer laetari possumus, quod ea est nostra disciplina, quae (si modo recte ac diligenter rem administremus), non modo utilis sit, verum etiam facilis et iucunda. Quamquam enim nemo sobrius poscit ut oblectamenta in studiis sibi suppedientur, abunde sufficit si prosint; neque labores discendi eos deterrebunt, qui honestiora capessere maluerunt. Mathematicis rebus pauci delectantur: quae tamen adeo necessariae sunt, ut omnibus pueris imponi soleant. De utilitate igitur studiorum latinorum ante omnia cogitandum nobis atque disputandum est.

Quintuplex autem utilitas in latina disciplina cernitur; explicatio, praeparatio, exercitatio intellectus, litterae, sermo.

Atqui latina lingua apparet explicatio tum legum generalis syntaxeos, tum vocabulorum locutionumque plurimarum in cotidiano usu patrii sermonis obviarum. Anglica grammatica praecipue mihi occurrit; quae quam difficilis explicatu sit omnes fatentur. Etenim analysis synthetica tantum abest ut ad certas leges revocetur, ut saepenumero dubites, quatenam pars orationis haec vel illa vox habenda sit. At Latinis nulla dubitatio suboriri potest; immo vero tantum beneficium e latini sermonis clara certaque natura percipimus, ut si talis sermo nobis deesset, fingendum aliquem fuisse putem, quo pro norma loquendi uteremur.

Locutiones autem hodiernarum linguarum quis absque latinis explicet? Exempli causa, verbum *medicinae* considerate. Duas id significationes apud plerosque obtinet: studemus quippe medicinae et sumimus medicinam. Latina vero disciplina hos sensus optime exponit, quum Latinis adiectivum sit femininum *medicina* cui vel *ars* vel *res* (h. e. medicamentum) per subauditionem adiungitur.

Praeparatio autem triplex e latinae linguae notitia elicitur, ad disciplinas naturales, ad philosophiae theologiaeque studia, vel romanicas linguas. Ad disciplinas quidem naturales quod attinet, constat inter omnes quam necessaria res sit in id genus quaestionibus certa atque communis « nomenclatura ». Tamen extra latinum sermonem incerta, confusa, ambigua nomina reperimus. Qua de re factum esse videmus, ut latinae « nomenclaturae » ubique gentium vigerent; quin immo, si quae vel herba vel animal latino nomine caret, fingitur nomen ut omnis in posterum praecludatur dubitatio,

Quod utinam in theologia et philosophia ubique fieret! Etenim ad vulgus vulgari sermone de huiusmodi rebus disputare plurimos videre est. At rectos sensus tribuere vocibus harum rerum propriis vulgus plane nescit. Est igitur in latinis haud mediocre contra sophismata remedium.

Omissis vero romanis linguis, (quarum vocabula ex antiquitate latina fluxisse in confesso est), exercitatio duplex in hae disciplina invenitur; legendis latinis quaelibet vocula varias habet exercitationes. Verbi causa, si vox *clavis* in scripto reperitur, statim iudicandum est ad quemnam nominativum referatur. Tres autem nominativi hanc vocem pariunt, *clava*, *clavus*, *clavis*: aliae igitur ex aliis tum significationes tum leges syntheticae perpendendae sunt, donec ad rectum verumque scriptae vocissensum, omni amoto dubio, perveniatur. Porro in scribendo latine haud minus animus colitur. Nam vel ipsa latini sermonis inopia antiquitasque prodesse consuevit, dum huc illuc animus scribentis volitare cogitur, ut ambignitatem evitet plenumque sensum edat.

Litterae vero latinae non unius aevi sunt. In scholis quidem publice constitutio *classicarum* tantum scriptorum mentio viget. At, hoc extincto, ingentem sane Christianorum multitudinem exstitisse novimus: quibus postea medii aevi auctores non sine nostro emolumento successerunt.

Postremum beneficium latinae disciplinae sermonem esse dixi. Communem interpretem (qualis per millennium Europaeis latinus sermo fuit) orbis noster dudum quaerit. Quippe obstant recentiores linguae: hae enim, quia facilius discuntur, antiquitatem depellunt: quae tamen inter se rivalitate perpetua contendunt ita ut nulla earum ceteris anteponatur. Manet igitur vel hodie latinis sermo unice communis atque publici iuris, sive, ut ita dicam, *internationalis*. Sed de hac re plura disputare nequeo. Melioribus enim et docendi rationibus et doctoribus opus erit si haec latini sermonis utilitas restituenda est. Nihilominus tamen in beneficiis latinae disciplinae enumerandis nullam partem praetereundam putavi. Valet.

Scrib. in urbe S. Boise, Idaho.

Kal. Martii MCMVI.

TH. TAYLER CHAVE, B. A.

EX BATAVIA

DE CERTAMINE POETICO HOEUFFTIANO.

Accepimus, et libenter edimus:

« Die XII m. Martii in conventu Ordinis Literarii Academiae Regiae Disciplinarum Nederlandicae relatum fuit de XV Carminibus, quae Amstelodamum missa fuerant ut de praemio an. M DCCC V certarent. Victor renuntiatus fuit

ALOISIUS GALANTE ex urbe Vercelli,

qui *Licinum tonsorem* cecinerat. Praeterea tria carmina laudata fuerunt, nempe: *Hirundo Alsatina*, *Agape*, *Ludi magister invita Minerva*. Haec quoque carmina legati HOEUFFTIANI sumptibus edentur, si poetae veniam dederint schedulas aperiendi, quod iam fecit poeta *Hirundinis*, cuius nomen est FRANCISCUS XAVERIUS REUSS ex urbe Roma.

H. T. KARSTEN,

Acad. Reg. h. t. ab Actis.

quasi ad ostentandum se opiniones fictas et vanas catholicorum evinxisse (1).

Criticam non refugio, sed hoc nomine censendam non aestimo illam quam subiectivam dicunt, seu internam, sub cuius specie, quidam proprias excogitationes pro lege assumendo, illas supremos Canones criticae vocant, et eos qui ipsorum placita non admirantur fere despiciunt. Haec est causa mutationis in iudiciis circa Thomam de Celano. Iussu Pontificis Gregorii IX scripsit *Legendam I^{am}*; mandato vero Generalis Crescentii II^{am}, et *Tractatum Miraculorum* praecipiente Ioanne de Parma. Unde eum scriptorem « officialem » contemptum nominantes, illius scripta, vel quasi necessario sinceritate destituta, vel minus exacta praesupponere malunt. At illa non est sola neque potissima eorum livoris causa.

Thomas Franciscum virum penitissime catholicum depinxit. Neocriticis vero perplacet quemdam somnare Franciscum haereticantium Reformatorem pene praecursorem, et hinc Thomae detrectant scripta, quibus inanes huiusmodi somnationes radicis praecooccupantur. Hoc aperte declarare non possunt; etenim sensus intimos palam praefendo non ita facile lectorem decipiunt, sed venenum publice si non propinant, illud instillare satagunt, insinuationibus utuntur, non declarationibus explicitis. Franciscum virum summe catholicum rebellem fuisse affirmare non valent, sed rebellionis sensus in eo aliquando fuisse susurrant. Qui dicebat primis fratribus, quos ei dederat Deus: « Euntes ad matrem nostram Sanctam Romanam Ecclesiam, notificemus Summo Pontifici quod Dominus per nos facere coepit, ut voluntate et praecepto illius quod coepimus prosecquamur » (2), non tamquam filium animo volenti subditum depingunt, sed uti vinetum et in servitute redactum. Qui in testamento suo, quod tanti facere videntur, nihil adeo se timere manifestat, quam filios habere non pure catholicos, et qui volebat tales, si forte inventi fuissent, tanquam homines in vinculis die noctue custodiri, donec coram Domino Hostiensi « qui est dominus, protector et corrector totius fraternitatis » praesentarentur, effingunt a Curia Romana delusum, et verba quae negare non possunt, explicare non erubescunt tum pusillanimitate spiritus, tum frustratione expectationum quae sibi magis cordi erant, tum infracti animi lassitudine, aliisve gratuitis insinuationibus, quae sincerum criticum maxime dedecent.

Hunc Cardinalem Hostiensem qui « revera ferventissime se habuit circa eos (Franciscum et fratres) ac si esset omnium pater » (3), ut principale Curiae Romanae instrumentum in deludendo et captando pauperulum Franciscum

(1) Haec schola hodie magistrum salutat Paulum Sabatier. Doctissimo viro necessitudine quadam vincior nec non et gratitudine; nihilominus eius doctrinas, quas noxias aestimo, licet armis imparibus, debellare non haesito, quia « vetus proverbium est „ ut diceret noster Thomas, „ amicus Plato, sed magis amica veritas „. Illum et alios refutando errores non homines insequor.

(2) *Leg. 3 Soc.*, cap. XII, *Act. SS.*, 46. — Consulto haec testimonium refero Trium Sociorum, quorum opusculum extolunt hypercritici, illudque perpetuo scriptis Thomae anteponunt.

(3) *Leg. 3 Soc.*, cap. XV, *Act. SS.*, 61. — « ... Immo plus quam patris carnalis dilectio ad carnales filios se naturaliter extendat, amor huius spiritualiter effertur ad virum Dei cum suis fratribus ».

arguunt, illique ad crimen vertunt consilia quibus nascentem Ordinem ad rectum iter dirigebat, quasi ad alienum finem illum deduxisset. Unde *Legendam*, quam, iubente illo ad Summum Pontificatum evecto, conscriptam, et ab illo approbatam, hoc ipso sinceritate carentem, atque non genuinam Sancti imaginem, sed iuxta Curiae placita accomodatam et deformatam repraesentare conclamant. Oh mira criticae subiectivae conclusio! Sane Thomas eum quem excogitant Franciscum non depinxit; clarius eum catholicum ostendit, quam ut scripta eius detrectare non fiat ipsis necessarium. Sed quaeso, numquid haec est sana et proba critica, quae in testimoniis non tam veritatem, quam opinionum praeiudicatarum confirmationem quaerit?

VARIA LATINITAS.

De latina quadam locutione

in argumentatione a fortiori, sive ex contrario.

VARII latine modis haec argumentatio exprimi potest, cuius tamen sententia semper huc redit: « Est A: Ergo multo magis est B ». Inter alios ille numeratur, quo duo membra opposita, nulla interiecta coniunctione, quod grammatici *asyndeton* vocant, sic disponuntur, ut propositio tota formam induat interrogationis, praemissa particula *an*, *an vero*, aut coniunctione *ergo*. Sic Tullius V Tusc. xxxii, 90: « An Scythes Anacharsis potuit pro nihilo pecuniam ducere, nostrates philosophi facere non poterunt? » Idem II Tusc. xvii, 39: « Ergo haec veteranus miles facere poterit, doctus vir sapiensque non poterit? »

Modus hic enuntiandae argumentationis Iosepho Cevolano aliquid contra logicen videtur habere (1).

Ac primum vir clarissimus animadvertit, in propositione quae inchoatur ab *an*, ut in priore exemplo, illud *an* idem valere ac *num*, quo propositio efficitur negans. Itaque: « An est A? » idem sonat ac: « Num est A? »; seu: « Non est A ».

Hoc posito affirmat, illud *an*, proxime praepositum priori membro, non hoc quidem, sed alterum afficere, ita ut in adducto primo exemplo sit ita intellegendum: « Scythes Anacharsis potuit pro nihilo pecuniam ducere: an nostrates philosophi non poterunt? » — Etenim, si *an* ad primum referatur membrum, id absurdum consequetur, ut, quod affirmare propositum sit, id plane negetur. Cumque dicas: « An Scythes Anacharsis potuit pro nihilo pecuniam ducere? », sublata forma interrogationis, habes: « Scythes Anacharsis non potuit pro nihilo pecuniam ducere », quod omnino sententiae scribentis opponitur.

Confirmari rem addit Cevolani usu eorum, qui bimembres huiusmodi propositiones nostro sermone interpretantur. Non enim sic reddunt: *Forsechè lo Scita Anacarsi potè disprezzare il danaro, (e) i nostri filosofi nol potranno?* Verum, mutata sede particulae *an*, sic vertunt:

(1) Cf. *Atene e Roma*, n. 84.

Lo Scita Anacarsi potè disprezzare il danaro: forsechè i nostri filosofi nol potranno?

Itaque in hoc est a dialecticis legibus aliena locutio, quod priori membro argumentationis *an* praeponatur, quum ad alterum pertineat; pro eoque quod dici deberet: « Est A; an B non erit? » — dicatur: « An est A, B non erit? ».

Equidem, si quid mihi contra cl. viri sententiam opinari licet, sic existimo, quum *an* tum *ergo* in id genus exemplis, non ad unum membrum, sed ad argumentationem referri totam, habita eorum ratione quae dicta sint ante, sive per oppositionem (*an*), sive per conclusionem (*ergo*). Quare, si allata exempla aut similia considerare iterum velis, id semper occurret:

« Est B: An est A, B non erit? »

« Est A: Ergo est A, B non erit? »

Haec reputans, ne italico quidem interpreti facile vitio tribuerim, si ita vertat: *Forsechè (o che) lo Scita Anacarsi potè disprezzare il danaro, e i nostri filosofi nol potranno?*

Atque huc referri sententia mihi videtur Riemannii et Goelzezii, quorum in *Grammaire comparée du grec et du latin*, p. 837 alterius voluminis haec leguntur: « On pourrait noter aussi » en latin comme exemples de juxta position » remplaçant la subordination. — L'emploi de » *an* portant sur l'ensemble de deux propositions, dont la première est logiquement subordonnée à la seconde (de même l'emploi » de *ergo* dans l'argumentatio e contrario, Cie. » pro Arch. XII, 30; De off. I, xxxi, 114; Tusc. V, » xxxvi, 104 (cf. en grec l'emploi correspondant » de μέν...δέ) ».

P. ANGELINI.

CORRUPTA APUD VETERES INGENUARUM ARTIUM ORIGO.

DE ingenuis apud veteres artibus quum loquimur, libenter atque iure miracula omnia statim cogitamus quae Graeci artifices perfecere, quaeque adhuc per musea demiramus. Et Graeci profecto conatu praevalido ad assequendam pulchritudinem moti, perfectissimum quidquid atque altissimum quod veneranda peperit antiquitas, compleverunt. Sculptores enim eorum vel pictores, poetae, oratores, philosophi atque architecti eam formam sunt assequuti, quae eorum opera pulcherrima omnium fecerit, quae umquam homines ediderint. Pulchritudinis enim erant studiosi quam maxime, atque eius splendor mirum in modum prosequerantur; quinimo eius studio ita correpti sunt, ut humanum corpus usque ad turpitudinem, et crimen ipsum dilexerint; quum omnes, qui foedis membris nati fuissent, occidendos censerent. Hanc barbaram feramque sententiam Plato ille decrevit, quem Victor Cousin maximum inter philosophos dixit, qui optimos mores docuerint.

Tale profecto crimen in « Republica » sua, quam effinxit, sancendum volebat; atqui rempublicam illam quasi perfectam humanae societatis rationem composuit; atque ita Athenis eam legem ferri voluisset, ut omnium odio in hominum foedas facies vel invalida corpora

satis fie
Lacedae
Taigeti
madvert
tudinem
poris tan
exceptio
tudine,
abditte d
hanc sua
tentavit,
Quin et
maximi
Neptuni
et Anax
atque P
plenos, u
rentur s
religion
contraria
conaban
omnium
atque re
Neque
est, sed
philosop
tunc vig
erat ser
pietati
vitae et
antem u
importa
veterum
pulchrit
enim te
metu reg
animoru
dinem r
Hoc
apud v
Stoici e
electi s
multitu
quam il
et opti
tam ab
bant, il
Va
Neque
illam d
quam
verint,
omnes
ribus n
blica i
opera v
reieto,
progre
que qu
tum pa
fuso sa
lieres,
pauci
est vet
contine
mulo,
Igitur
fuerit,
beatior

Passionis Dominicae repraesentatio.

QUAE de Dominica Passione atque Resurrectione Evangelium narrat portenta, ea semper tum poetarum tum pictorum animos perculerunt, ut maximis in ingenuarum artium operibus videre est.

De re igitur satis perspecta omnibus verba haud facimus, id unum contenti, oculis supponere sociorum specimen pictoriae artis, quod pinacotheca Vaticana custodit a Caravaggio effictum. De alia potius Passionis Dominicae repraesentatione loquimur, a qua, populari nota insigni plerumque, hodierna, quibus tantum delectamur, dramata oborta sunt.

Etsi enim bellatorum Crucis tempore effigendae inter populos Dominicae Passionis consuetudo a plerisque inita tradatur, ea tamen a primis usque Ecclesiae temporibus invaluit. Christianorum enim coemeteriorum picturae, - Priscillae coemeterium, ubi in murali pariete Iesus spinis redimitus conspicitur, exemplo est - hanc popularis memoriae originem evincunt; qui paulatim usus ad nostra usque tempora, *Viae Crucis* quod dicimus, pio itinere adhuc viget. Nec desunt immo veteres scriptores, qui mysteriorum sacrorum figura quomodo scaenica arte repraesentaretur Ioannem Chrysostomum primum docuisse censuerint.

Sed licet haec missa fecerimus, usum tamen repraesentandi mysteria sacris ex lustrationibus sacrisque ex Ecclesiae ritibus primam originem duxisse putamus. His enim spectaculis populare desiderium adimplebatur, quo paulatim duce, et aucta et ampliata et veluti in scaenam posita sunt.

At vetus quoque Testamentum sacris traegediis argumenta praebebat, quamvis Dominica Passio longe maiora proferret. De crucis bellis autem id forte tantum tenendum est, plurimum contulisse ut Crucis mysteria magis quam veteris legis gesta recolerentur.

Anglorum cura itaque, XII saeculo, Christi resurrectio sive ἀνάστασις celebrata ludis scaenicis fuit; haec vero iuxta superstites notas scribimus, incerti an antiquiora forte dramata prodierint.

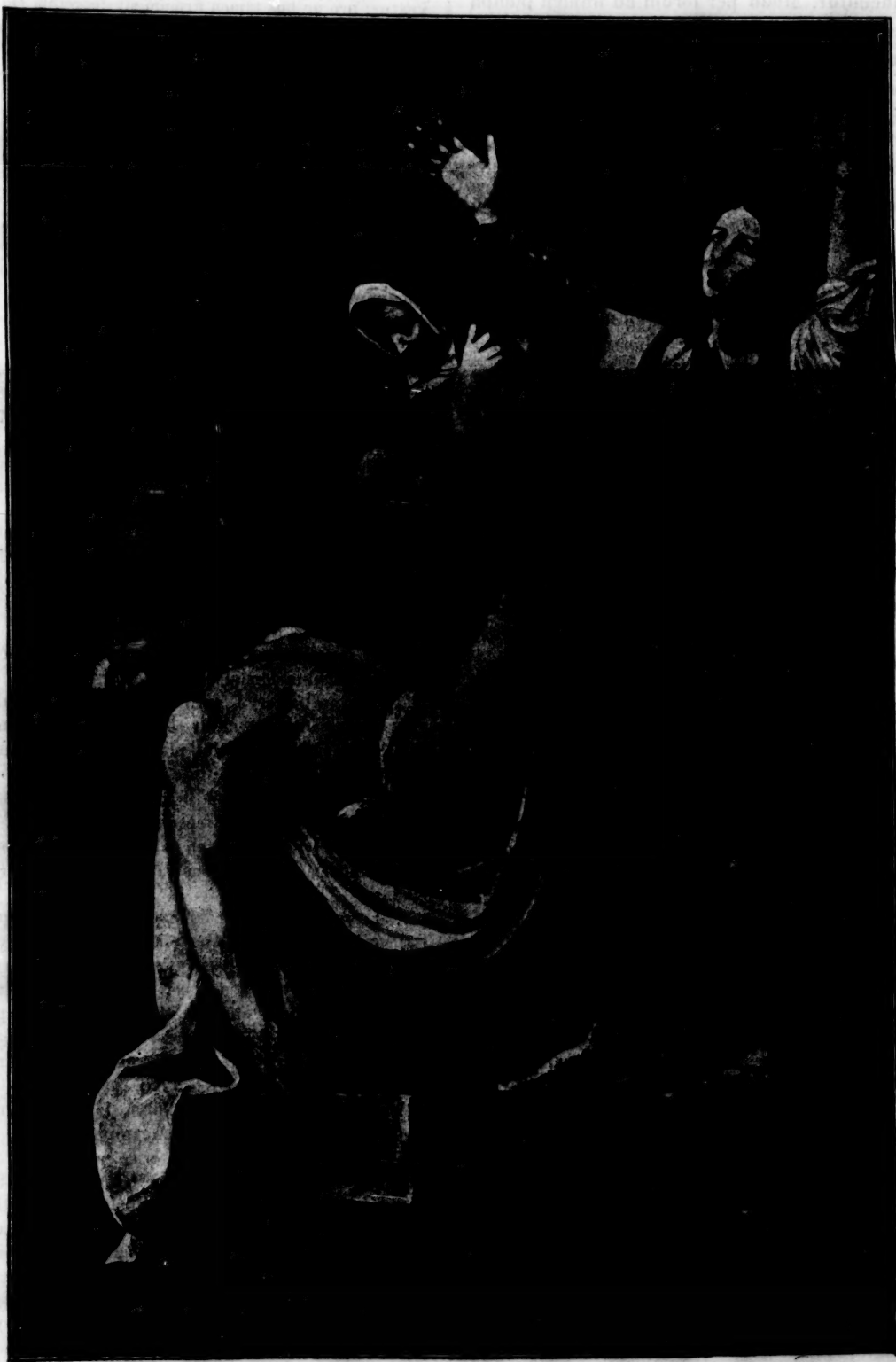
Primum autem sacra, quae vocabant, mysteria in templis tantum populo oblata sunt, et sacris ritibus quodammodo commixta apparere. Saeculo vero XIII iam Episcoporum decretis tantum est ne ea inter templa agerentur, quae populum nimis ad clamores et fremitum commoverent.

Mysteria igitur ex templo eiecta in portibus seu ἐν προπύλαις acta sunt. Ut vero laicorum sodalitia passim, quae clero inter sacra cooperabantur, crevere, ita, opera eorum praesertim nova semper mysteria exhibita sunt. Quamobrem anno MCCCCII Parisiis Sodalitium quod a Dominica Passione nuncupabatur, proprium veluti ius eam effigendi sibi vindicavit.

Sed antiquitus iam apud Italos locum res obtinuerat; nam Patavino in campo, quem de Valle vocabant, id primum factum a Ludovico Antonio Muratorio commemoratur (1); mox in Foro iuliensi regione, anno MCCCXVIII die Pentecostes atque eius per octavam plura huiusmodi my-

steria perducebantur; Passionis, et Resurrectionis, Ascensionis atque Iudicii. Tarvisii sodalitium erat *Verberatorum*, qui quum Deiparam ab Angelo salutata repraesentarent, duos clericos sibi adiungebant, qui angeli personam Mariaeque gererent. Similiter eius in legibus videmus publici Iudi magistros ad necessarias vestes iis comparandas obligatos, et singulorum

cussisse, ut prorsus enecaret. Cecidit hic itaque, atque genuflexam ad Crucem Mariam Magdalenam pondere suo suffocavit. Tunc tradunt iratum regem interfecisse Longinum, eaque crudelissima ultione commotum populum ita fuisse, ut regem elata seditione trucidaverit. Quae etsi abnormia et parum veritati consona videantur, docent tamen qua de causa non iniuria eos

Christus Iesus ad sepulcrum tractus.

(CARAVAGGI tabulam photographice expresserunt FR. ALINARI, Florentiae).

cantorum mercedem praestitutam. Quum autem plerumque paschatis diebus hae feriae haberentur, paschales ludi vulgo appellabantur.

Quos quidem ludos non meridionalis tantum Europae populi maxime colebant, sed nordicae ipsae nationes. Quinimo et fabella quaedam, in Suetiorum populo diffusa, narrat coram Ioanne II° rege, mysteria sacra dum peragebantur, Longini centurionis personam gerentem lancea ita Iesu Christi munere fungentem per-

ludos ex templo canonicae leges eiecerint, qui saepe profanam potius quam sacram pompam praeseferebant, gravesque hand raro tumultus excitabant.

Quae profecto causa fuit ut Romae quoque, licet ad Pauli III Pontificis aetatem, ludi perduraverint, eius decreto anno MDLIII intermissa fuerint omnino. Romae autem, ob sacras praesertim martyrum memorias, locus ad rem electus erat Amphitheatrum Flavium, cuius

(1) *Rerum Ital. Script.*, vol. VIII, pag. 365.

HIRUNDO ALSATINA

EDYLLIUM

Carmen FRANCISCI XAVERII REUSS alsatino-romani

in certamine poetico Hoeufftiano Amstelodami a. MDCCCXV inito magna laude ornatum.

Ver est, ac redeunt quotquot abegerat
autumnus volucres: car mea trimula
non apparet Hirundo ⁽¹⁾
hornas inter hirundines?

Nidus, Cara, manet te prior; occupa
tornatum nitide, quem neque passeri
furaci, neque telis
permisi puerilibus ⁽²⁾.

Intactus veteri pendet in angulo,
primo sole tepens, tutus ab imbris,
et sub margine tecti
acri tutus ab Aeolo.

En gypsata domus tota recanduit.
Mansit fulva tamen gratia nidulo
incorrupta, refertque
argillae decus aureum.

Lustro (dispiciens cominus, eminus)
palantes avium non semel ordines.

Longas ante fenestram
horas perovigil exigo.

Nigrant tecta tuis, Trima, sororibus.
Iam pars una petit, iam petit altera
« Illam » ⁽³⁾, qua (bona praeda)
gens muscaria bombitat.

Heu! nusquam mea se prodit amicula,
dignosci facilis, quod pede dextero
fulgentem gerit, Indo
tinctam murice, taeniam.

Ostro me memini cingere cruscum,
quum, dictura Vale, se mihi sisteret
ales, prompta sub Afris
hibernare caloribus.

Circum, tecta sonant; nec mea pipilat
cantrix, cuius eram doctus amabilem,
inter mille sodales,
mox discernere voculam.

Quid? Non te revocant alma parentium,
bis concessa tibi, gaudia, munera?

Non, quae semper opimae
cesserunt tibi, coenulae?

Non haec cella trahit te mea, lusibus
nunquam clausa tuis; clausa sed aucupi
feli, frendere visae,
dorso dum fugit hispido?

Non te nostra iuvant prata virentia?
Non quae ridet agros inter arabiles
messis, pomiferarum
cultu laetior arborum?

Non umbrosa beant te iuga, pinifer
quae noster « Vogesus » ⁽¹⁾ nubibus inserit?
Non vineta, minorum
princeps gloria collium?

Pagum non recolis, cui « Locus altior » ⁽²⁾
nomen; civis ubi quisque rubentia
cedit tecta nigellae,
hospes fidus, hirundini?

Quae te dira vetant fata revisere
fines Alsaciae dulceque praedium,
in quo nata, sereno
es perfuncta triennio?

Solvens e Libyca syrte, nec Italo,
ut nox incubuit, reddita littori;
eheu! num periisti
salsae praeda voraginis?

Num te funda neci nautica tradidit,
dum furtiva capis navis in arbore,
iunctis molliter alis,
remex lassulus, otia?

Tellus Ausoniae, consita retibus,
inviditne togam fors tibi plumeam?
Assutamne videbo
mitris te muliebribus? ⁽³⁾

Num te caedis amans (cui fera viscera
vermes dilacerent!) milvius obruit?

Oppressitne procella
nimbis te furialibus?

Num tu, viminea crate coërcita,
captorem puerum mordicus appetis;
imbellique laboras
clathros ungue refringere?

Spretis numquid agris et lare simplici,
aedes marmoreas incolis urbium,
pruritu malesanae
titillata superbiae?

Ah! ne te pudeat, si sapis, hospita
assuetaque domus! Desine, desine
moliri nova; morem
serca, Trimula, pristinum.

Migra! quum stabilem nec tibi, nec mihi
sedem condiderit Terra volubilis ⁽¹⁾.
Migra, dum legit uvas
inter iubila vinitor.

At natale solum tu stationibus
unum palmigeris antefere omnibus:
palmas esse memento
arces castraque vulturum.

O, dum vernat humus, dum mea flebili ⁽²⁾
vitis rore madet, Trima, recertere
quo te pagus amicus,
nulli pervius hostium,

quo lex officii, quo tua commoda,
quo te vota vocant anxia Patriae!
Est hinc nobile tectum,
sedes cara volucris,

templum turrigerum, cuius in arduo
cruce aurata nitet vertice. Verticem,
verno sole coruscum,
Alpes ut superaveris,
metam fige tibi, conspicuam procul.
Huc appelle, redux; hinc age Numini,
tot subtracta periclis,
laeto carmine gratias.

(1) Nonnulla hic memorata veritate nitantur. Auctori enim adolescentulo par fuerat hirundinum admodum familiare; quod, quum autumnalem de more suscepisset migrationem, appetente vere novo, semel iterumque rediit ad nidum natalem; tertio vero anno, iam non apparuit, magnum sui relinquens desiderium.

(2) Nidum, quem hirundines sibi teretem ex argilla construunt, passeris quandoque, pro suo furaci ingenio, hiemali tempore occupant.

(3) Ceteris Alsaciae rivis, qui in Rhenum influunt, aquarum copia praestat Illa, unde tota regio nomen accepit. Vox enim *Elzasser* (*Ill-elzasser*) significat Illae accolam.

(1) Pars Alsaciae montuosa ad montes *Vogesos* pertinet, quorum altiora quidem iuga silvis, minores vero colles vineis abundant, fama celebratis.

(2) *Locus altior* vel *Sedes montana* appellari latine potest oppidum auctoris natale, *Bergheim*.

(3) Vix credibile est, quot aves in Italia, retibus captae, tempore migrationis intereant; maxime, postquam mulieres Italiae volucrum exuviis caput ornare coeperunt. De tanta intereptione non semel aliae conquestae sunt nationes.

(1) Hoc loco ea sponte subit, qua ipsum lectorem monitum volui, sententia Apostoli (Hebr.): « Non enim habemus hic manentem civitatem, sed futuram inquirimus ».

(2) Pulvere rustici flere vitem dicunt, quum ex eius palmitibus, vere novo accisis, limpidus humor destillat.

praesertim, quorum custodiam praesens rerum perturbatio difficiliorem facit. Quibus ex officiis duo nominatim commendanda sunt. Alterum, ut ista direptione ecclesiasticorum bonorum quidquam deminui de sacrosanto iure dominioque Ecclesiae ne dubitent, ideoque religiose videant obtemperandum esse sacrorum canonum in hac re praescriptis, nisi statutas subire poenas, adversus huius sacrilegii reos gravissimas, velint. Alterum, ut quoniam divini cultus necessitatibus consulere, redacta ad inopiam, Ecclesia non potest, subsidio huic veniant catholici, uti par est, ac sumptus eiusmodi, pro sua quisque facultate, suppeditent.

Ceterum nolumus, propter has temporum acerbitates despondeatis animum. Adspicite in auctorem fidei et consummatorem Iesum; qui cum, ipse tentatus per omnia, Ecclesiae suae similia perpetienda fore denuntiavit, tum, quod ipse vicisset mundum, in se confidere eam iussit. Hac igitur fiducia subnixi, vos alacres, Ecclesiae sanctae causa, contendite: Nosque interea Deum implorabimus, ut et vobis opportunam det opem, et meliorem Reipublicae istius moderatoribus mentem iniiciat. Horum auspicem bonorum et paternae Nostrae benevolentiae testem vobis, Venerabiles Fratres et dilecti filii, et clero populoque vestro Apostolicam Benedictionem peramanter in Domino imperitimus.

Datum Romae apud S. Petrum die XIV Maii M DCCC V, Pontificatus Nostri anno secundo.

PIVS PP. X.

DIARIUM VATICANUM.

(Die XXI mens. Febr. - d. XX mens. Martii M DCCC VI).

Coram SSmo admissiones.

Praeter Purpuratos, Patres, Urbanos antistites aliosque viros, qui sui cuiusque muneris gratia Pontificem de more adiverunt, peculiari nota digni sunt iuxta admissionis diem: Von Rieder dynasta, populi orator in Bavarensi coetu legibus ferendis; nautae quinquaginta ex Civitatibus Foed. Americae Septemtr. classis; Caietanus De Felice marchio; De Leiningen comes; Bruno Chaves, Brasiliae legatus apud Apostolicam Sedem; Sacer Purpuratorum Senatus fausta Pontifici adprecans ob diem eius nominalem; denique ad eundem finem die S. Iosepho sacra, aulici omnes e Pontificia domo et Sodalitas Petriana e catholica Italorum iuventute canistrum ex floribus et fructibus de more offerens.

Pontificiae electiones.

In consistorio d. XXI mens. Februarii habito a Pontifice renunciatur: excm̃s v. Christophorus Enard archiepiscopus Auxitan., (*Auch*), translatus a sede Cadurcen. (*Cahors*); excm̃s v. Ludovicus Luçon archiepiscopus Rhemen. (*Reims*), transl. a sede Bellicen. (*Belley*); excm̃s v. Ludovicus Henricus Bouquet, episcopus Carnuten. (*Chartres*), transl. a sede Mimaten. (*Mende*); rñus v. Iosephus M. Ollivier, vic. gen. Marsilien. (*Marsiglia*) episcopus Adiacen. (*Diaccio*); rñus v. Franciscus Touzet, vic. capit. Foroiulien. (*Freius*); episcopus Aturen. (*Aire*); rñus v. Iulius Gieura, rector Sem. maior. Aturen. episcopus Balonen. (*Bayonne*); rñus v. Ioannes Victor Aemilius Cheenelong, parochus eccl. S. Mariae Magdalenae Parisiis, episcopus Valentinen. (*Valence*); rñus v. Petrus Dadolle, rector Instituti cath. Lugdunensis (*Lione*), episcopus Divionen. (*Dijon*); rñus v. Felix Guillibert, ex vic. gen. Aquen. (*Aix*), episcopus Foroiulien.; rñus v. Eugenius Iacobus Grellier, vic. gen. Andegaven. (*Angers*), episcopus Vallis Vidonis (*Laval*); rñus v.

Leo Ganthey, vic. cap. Angustodunen. (*Autun*), episcopus Nivernen. (*Nevers*); rñus v. Hadrianus Fodéré, vic. cap. Maurianen. (*S. Jean de Maurienne*), episcopus eiusdem dioeceseos; rñus v. Iacobus Gely, vic. cap. Ruthenen. (*Rodez*), episcopus Mimaten. (*Mende*); rñus v. Alcimus Gouraud, canonicus hon. Nanneten. (*Nantes*), episcopus Veneten. (*Vannes*); rñus v. Carolus Gibier, parochus S. Paterni Aurelianen. (*Orléans*), episcopus Versalien. (*Versailles*); rñus v. Carolus de Ligonée, rect. Sem. maior. Mimaten. episcopus Ruthenen.; rñus v. Paulus Sagot du Vauroux, canonicus Rupellen. (*La Rochelle*), episcopus Agennen. (*Agen*); rñus v. Aloisius Ioan. Dechelette, vic. gen. Lugdunen., episcopus titularis Hierapolitan. (*Membing*) et deputatus auxiliaris Em̃i archiepiscopi Lugdunen.; excm̃s v. Leo Astulphus Amette archiepiscopus tit. Siden. (*Eski Adalia*) translatus a sede Baiocen. (*Bayeux*) et coadiutor creatus Em̃i archiepiscopi Parisien.; rñus v. Desideratus Mercier, praeses Instituti philosophici Lovanensis, archiepiscopus Melinien. (*Malines*); rñus v. Franciscus Sedej, parochus Metropolitanae Goritien. (*Gorizia*), archiepiscopus eiusdem archidioeceseos; rñus v. Iosephus Antonius Pimenta, parochus Theopili Ottoni, episcopus titularis Pentacomien. (*Pentacomia*) atque coadiutor excm̃i episcopi S. Petri Fluminis Grandensis (*Rio Grande*).

Insuper S. S. quae sequuntur Ecclesias publicavit per Breve assignatas: Eccl. tit. archiep. Constantien. (*Costanza*) favore excm̃i v. Guilelmi O' Connel promoti a Sede cathedrali de Portland ac deputati coadiutoris excm̃i archiepiscopi Bostonien. (*Boston*); Eccl. metropolit. Brundusin. (*Brindisi*) cui unita est administratio perpetua Ostunen. (*Ostuni*) favore rñi v. Aloisii Morando, Veronensis; Ecclesiam cathedr. Boseni (*Bosa*), cui unita est administratio perpetua Algheri (*Alghero*) favore rñi d. Ioannis Bapt. Vinati, vic. gen. Placentini; Eccl. cath. SSmae Conceptionis in Chile favore rñi v. Aloisii Henrici Izquierdo y Vargas, gubern. ecclesiastici Valparaisi (*Valparaiso*); Eccl. cath. S. Hyacinthi in Chile (*S. Hyacinthe*) favore rñi v. Alexii Xysti Bernard, vic. cap. eiusdem dioeceseos.

— Rñus vir Adamus Sapieha, ex principibus Poloniae, inter quatuor intimos cubicularios Pontificis Maximi adligitur.

— Exc̃m̃s vir Nicolaus Piccirilli, archiepiscopus Compsan. et Campanien. (*Consa e Campagna*) inter episcopos pontificio solio adstantes refertur.

Vita functi viri clariores.

— Mense Martio d. VI Romae Henricus Grazioli, Archiepiscopus Nicopolitan., Minerbi in Bononiensis dioecesis oppido natus die XI mensis Martii an. M DCCC XXXVII.

— Die IX Ollicana in urbe Cornelius O' Brien, Halifaxien. episcopus, Rustici, in Carolinopolitan. dioecesi natus d. IV mens. Maii an. M DCCC XLIII.

— Die XII S. Galli in urbe Augustinus Egger, illius dioecesis episcopus, Dussang in oppido natus d. VI mens. Augusti an. M DCCC XXXIII.

Varia.

Die xxv mens. Februarii SS. D. N. Pius PP. X in Basilica Vaticana e Gallicis episcopis recens electis quatuordecim, qui in Urbem venerunt, sollempni ritu ipse consecrat.

— d. II mens. Martii r. p. Pacificus a Seggiano coram Pontifice primam quadragesimalis temporis orationem habet.

— d. IV decreta coram Pontifice leguntur tum de virtutibus « in gradu heroico » V. S. D. Annae Mariae Taigi, tertiariae Ord. SSmae Trinitatis pro redemptione captivorum, tum ut tuto procedi possit ab beatificationem V. S. D. Iuliae Billiat, Institutricis Congregationis Sororum e Beata Maria Virgine.

ANNALES.

Algecranus coetus.

Algecirano in coetu Gallorum Germanorumque adhuc legati decertant: sed postremo de componendis utriusque partis votis circa num-

mularias seu argentarias Mauritanas mensas publicas disceptatum est. Atqui ardua semper compositio; nam de illius mensae gestione et operibus nulla dum quaestio est, de pecuniario axe constituendo acerrima discordia flagrat, pariterque de gestoribus ex variis gentibus eligendis.

Modo de vigilum publicorum cohortibus per Mauritanos portus constituendis gravior lis est; Galli enim eam sibi tantum custodiam et Iberis tradendam volunt, Germani contra arbitrium rei relinquendum Mauritanorum regi censent, quem sibi faventem sciunt. Summam autem totius rei curam Galli legatis gentium omnium censent tradendam, Germani contra delecto regia voluntate censori. Paullatim vero, amotis hinc inde difficultatibus, ad concordiam evasuras res legati confidebant, quum de Casablanca ad urbem portu acrior disceptatio rediit; illum enim Germani sibi tradi exoptant quod ibi commerciorum commutatio maior, atque in dies multiplicata apparet. Ecquando itaque verborum « finis »?

Gallicae Reipublicae novus praeses.

Gallicae Reipublicae novo praesidi suprema auctoritas rite tradita est una cum Aemilii Loubet gratulationibus; sed legi de Ecclesia a republica seiungenda dum obsequi contendunt magistratus atque per varia templa nomenclatores mittunt, qui signorum suppellectiliumque numerum pretiumque adnotent, religiosum veluti bellum exortum heic vel illic est, quod nonnulla per oppida ad sanguinem usque processit.

Russica pax rediens.

Russorum in imperio redit paulatim pax; quinimo populares legati in coetu universo Moscoviae habito recessuros sese a caedibus et ab armis asservuerunt, dummodo optata legum instauratio quam brevissime perficiatur. Eam ob rem iam Caesar constanti animo manus ad laborem admovit, ipsumque imperiale quod vocabant collegium innovandum sumpsit ex electis membris partim a legatis populi et publico suffragio; reliquis vero ab ipso Caesare delegatis.

Regia itinera.

Regia itinera memoratu digna haud habuimus, nisi quod nuperrime Wurtembergii regni rex ad Saxonum regem complevit; qui immo quum communi mensae simul assiderent, germanorum regum perfectam concordiam iterum itemque auspicantes, invicem promiserunt in omnibus sese acturos, quae commune germanicae gentis bonum sint allatura.

Nuptiarum fides ab Hispanorum rege data.

In Iberia regales nuptiarum sponsiones sollempnissime initae sunt Alfonsi regis cum Victoria Battembergiae regiae domus nata, inque Sancti Sebastiani urbe prope Atlanticum Oceanum celebratae. Ante fidem datam vero fu-

in arena, spectante circum per gradus plebe, Christi Passio agebatur. Sed ante drama supremum pompae ad instar vel *Viae Crucis* supplicatio diuturna ducebatur, a Capitolinae arcis pede usque ad arenam. Ex templo nimirum Deiparae in *Campo Carleo* sacro, apud Traiani forum, res incipiebat, ubi aedicula erat nomine « Spolia Christi », quia ibi Iesus vilibus vestibus induebatur. Modo per forum ad flumen pompa ducebatur ad « domum Pilati », turrin scilicet quendam saeculo XI exstructam, quae ad nostros dies nomen servavit, deinde ad Herodem et ad Caipham, prope parvum Solis templum in platea a S. Maria in *Cosmedin* nuncupata.

Postremo, uti diximus, pia feriae in Amphitheatro concludebantur; ubi sacellum erat Iesu Servatori sacrum, de *rota colisei* dictum, quod postremo, XV occidente saeculo, Pii Sodales a Vexillo (*Gonfalone*) sibi emerunt et Deiparae a Pietate dicarunt; quoniam sodales illi, ab anno usque MCLXIV oborti, praecipuam mysterii partem iure suo sibi tribuebant. Unius descriptam pompam a Germanico viatore habemus Arnulpho Starff, qui anno MCCCCLXXVII, Romae quum esset eam; vidit et vehementer probavit.

Sed furentibus saepe civibus in eos qui Indacorum vel militum partes agerent et ad lapides et arma venientibus, ii tumultus nonnumquam Romae quoque excitati sunt et clades, ut piam tandem pompam prohiberi omnino necesse fuerit.

EX SS. CONGREGATIONIBUS ROMANIS SENTENTIAE NOVISSIMAE SELECTAE

Ex Congregatione Concilii Tridentinis decretis interpretandis:

De SS. Eucharistiae frequenti atque quotidiana sumptione haec quae sequuntur S. C. declaravit:

I. Communio frequens et quotidiana, utpote a Christo Domino et a catholica ecclesia optatissima, omnibus Christianis cuiusvis ordinis aut conditionis patet; ita ut nemo, qui in statu gratiae sit et cum recta plique mente ad S. Mensam accedat, prohiberi ab ea possit.

II. Recta autem mens in eo est, ut qui ad S. Mensam accedit non usui, aut vanitati, aut humanis rationibus indulgeat, sed Dei placito satisfacere velit, ei arctius caritate coniungi ac divino illo pharmaco suis infirmitatibus ac defectibus occurrere.

III. Etiam quam maxime expediat ut frequenti et quotidiana Communionem utentes venialibus peccatis, saltem plene deliberatis, eorumque affectu sint expertes, sufficit nihilominus ut culpis mortalibus vacent, cum proposito se nunquam in posterum peccaturos; quo sincero animi proposito, fieri non potest quin quotidie communicantes a peccatis etiam venialibus, ab eorumque affectu sensim se expediant.

IV. Quum vero sacramenta Novae legis, etsi effectum suum ex opere operato sortiantur, maiorem tamen producant effectum quo maiores dispositiones in his suscipiendis adhibeantur, idcirco curandum est ut sedula ad sacram Communionem praeparatio antecedat, et congrua gratiarum actio inde sequatur, iuxta uniuscuiusque vires, conditionem et officia.

V. Ut frequens et quotidiana Communio maiori prudentia fiat, uberiusque merito augeatur, oportet ut Confessarii consilium intercedat. Caveant tamen Confessarii ne a frequenti seu quotidiana Communionem quemquam avertant, qui in statu gratiae reperitur et recta mente accedat.

VI. Quum autem perspicuum sit ex frequenti seu quotidiana S. Eucharistiae sumptione unionem cum

Christo augeri, spiritualem vitam uberius ali, animam virtutibus effusius instrui, et aeternae felicitatis pignus vel firmitus sumenti donari, idcirco Parochi, Confessarii et Concionatores iuxta probatam Catechismi Romani doctrinam (*Part. II, c. 63*), christianum populum ad hunc tam pium ac tam salutarem usum crebris admonitionibus multoque studio cohortentur.

VII. Communio frequens et quotidiana praesertim in religiosis Institutis cuiusvis generis promoveatur; pro quibus tamen firmum sit decretum *Quemadmodum* diei 17 mensis Decembris 1890 a S. Congr. Episcoporum et Regularium latum. Quam maxime quoque promoveatur in clericorum Seminariis, quorum alumni altaris inhiant servitio; item in aliis christianis omne genus ephebeis.

VIII. Si quae sint Instituta sive votorum sollemnium, sive simplicium, quorum in regulis aut constitutionibus, vel etiam calendaria, Communiones, aliquibus diebus affixae et in his iussae reperiantur, hae normae tamquam mere *directivae*, non tamquam *praeceptivae* putandae sunt. Praescriptus vero Communionum numerus haberi debet ut quid minimum pro Religiosorum pietate. Idcirco frequentior vel quotidianus accessus ad eucharisticam mensam libere eisdem patere semper debebit, iuxta normas superius in hoc decreto traditas. Ut autem omnes utriusque sexus religiosi huius decreti dispositiones rite cognoscere queant, singularum domorum moderatores curabunt, ut illud quotannis vernacula lingua in communi legantur infra Octavam festivitatis Corporis Christi.

IX. Denique post promulgatum hoc decretum omnes ecclesiastici scriptores a quavis contentiosa disputatione circa dispositiones ad frequentem et quotidianam Communionem absteineant. (Ex decr. d. XX mens. Decembr. an. MDCCLXV).

Decr. insuper d. XXII mens. Decembr. MDCCLXV haec de Seminariorum alumni sunt constituta:

I. Ut in posterum nullus loci Ordinarius alterius dioecesis subditum sive clericum sive laicum in suum Seminarium admittat, nisi prius secretis litteris ab Episcopo oratoris proprio expetierit et cognoverit, utrum hic fuerit olim e suo Seminario dimissus. Quod si constiterit, omittens iudicare de causis, aut determinare utrum iuste an iniuste alius Episcopus egerit, aditum in suum Seminarium postulanti praecludat.

II. Qui vero bona fide admissi sunt, eo quod retinuerint se antea in alio seminario versatos esse et ab eo deinde dimissos, statim ut haec eorum conditio cognoscatur, admonendi sunt ut discedant. Quodsi permanere velint, et ab Ordinario id eis permittatur, eo ipso huic dioecesi adscripti maneant, servatis tamen canonicis regulis pro eorum incarnatione et ordinatione; sed aucti sacerdotio in dioecesi, e cuius Seminario dimissi fuerint, regredi ibique stabile domicilium habere prohibentur.

III. Pariter quum similis ferme ratio vigeat, qui dimissi ex Seminariis aliquod religiosum institutum ingrediuntur, si inde exeant postquam sacris initiati sunt, vetantur in dioecesi redire, e cuius seminario dimissi fuerint.

IV. Dimissi vero ex aliquo religioso Instituto in Seminarium ne admittantur, nisi prius Episcopus secretis litteris a moderatoribus eiusdem Instituti notitias requisierit de moribus, indole et ingenio dimissorum, et constiterit nil in eis esse quod sacerdotali statui minus conveniat.

Denique meminerint Episcopi fas sibi non esse, nomine proprio, manus cuiquam imponere qui subditus sibi non sit eo modo et uno ex iis titulis, qui in constitutione *Speculatores* Innocentii XII et in decreto S. C. Concilii quod incipit: *A primis*, die XX m. Iulii 1898, statuuntur. Ac pariter neminem ordinari posse qui non sit utilis aut necessarius pro ecclesia aut pio loco pro quo assumitur, iuxta praescripta a S. Tridentino Concilio in *cap. 16, Sess. 23, de reform.*

Vult autem SS. D. N. Pius PP. X ut statuta haec et cautelae omnes a sacris canonibus in re tam gravi adiectae, ab omnibus Ordinariis ad unguem serventur; idque ipsorum conscientiae et sollicitudini quam maxime commendat.

ACTA PONTIFICIA

SS. D. N. PII PP. X

litterae ad Episcopos ceterosque locorum Ordinarios in Republica Aequatoriana missae de hostilibus potestatis civilis in Ecclesiam ausibus strenue sustinendis.

Acre nefariumque bellum ab iis, qui rempublicam Aequatorianam temperant, iamdudum adversus Ecclesiam susceptum, tantum abest ut diuturnitate defervescat, ut flammam potius concipiat in dies maiorem. Iam horum consilia huc spectare, ad religionem catholicam non modo iniustis vinculis impediendam sed evertendam funditus, clare indicant istae quae rogantur et sanciantur leges; si tamen leges ea sunt decreta nominanda, quibus civilis auctoritas perperam de rebus, a ratione et potestate sua remotis, quid statuerit.

Apostolica quidem Sedes, pro paterna sua in civitatem vestram benevolentia, permultis perque magnis testata exemplis, quum nihil praetermisit quod hostiles mitigare animos posset, tum de reliquo facilitatem indulgentiamque omnem paratissima est ad redintegrandam pacem adhibere. Interim vero Apostolici sanctitatis officii, quemadmodum Decessorem Nostrum fel. rec. Leonem XIII impulit, ut, datis ad vos litteris, violata Dei et Ecclesiae iura vehementer expostularet, ita nunc, quando novae maioresque dolendi causae in hoc genere existunt, impellit Nos, ut illatas religioni iniurias eo magis conqueramur.

Sane haec talia deplorare satis non possumus, de quibus iam nonnulli vestrum, valde se Nobis probantes, questi sunt: sanctitudinem stabilitatemque matrimonii christiani inique attentam; exturbatum bonorum possessionibus Clerum; disiectas religiosorum familias, nativamque potestatem sollemnia Deo vota nuncupandi coaugustatam improbe; varia perfunctioni sacri ministerii allata impedimenta. Atque ad ista omnia, quae quidem maximo Nobis moerori sunt, vobisque, quotquot estis sacrorum antistites, intolerandam rerum conditionem creant, cumulus quidam accedit ex eo, quod pleraeque dioeceses diutius iam Episcopos suos desiderant. Iamvero huic ipsi incommodo, singularem in modum gravi, quod multorum causam malorum continet, ne fiat remedii evagatione gravius, sentimus mature ratione aliqua medendum esse.

Sed alia praeterea est cura, quae Nos magno opere sollicitat: veremur quippe, nec sine causa, ne istorum qui in civitate praesunt exempla sensim in iis qui subsunt tantum possint, ut veterem exploratamque istorum cum Romano Pontifice coniunctionem extenuent. Quapropter vestrum erit, Venerabiles fratres et dilecti filii, omnem operam diligentiamque conferre in populum, et efficere, ut catholici homines, arctius in dies vobis et per vos Apostolicae Sedi adhaereant: iidemque, vobis auctoribus, concordii nisc et salva verecundia civili auctoritati debita, contendant quavis legitima ope sarcire damna quae religioni publice importata sint.

In primis vero excitate omnes et hortamini ad officia rite servanda christianae vitae, illa

Crudele caelum! Testor Acherontis vada,
Me si sepulcrum condant, evulsus simul
Trahet ruinam mundus. Infodiam solo
Cum domibus urbes; regna cum populis ruam;
Revocato priscum mole congesta chaos!...
Horresco memorans!... Vivus in tumultum!...

[O scelus!

Quae me per auras penna sublimem vehat,
Ut nocte iniquas obruam aeterna faces?
Stellas refigam? Fata Caesareae domus
Male ominantum siderum evellam fibris? (1)
Age, fare, vultur; caedis auctorem indica.

EUPHEM. (2) « Alumnus aulae fronte mentitur fidem,
Ius, fasque verbis, corde meditatur nefas ».

ZEN. Nomen.

EUPHEM. Siletur.

ZEN. Proditor, trifax canis,
Fides ne stellis certa?

EUPHEM. Quam probat dies.

ZEN. At te quis aevi casus essolvit?

EUPHEM. Quies.

ZEN. Quid? te Charonti proximum exsolvet quies?
Me terra vivum rapiet, Imperii caput?
Falluntur astra; teque mendacem probo (3).
I, morere, pestis; ferrea te solvat quies!

EUPHEM. Miserere, Caesar...

ZEN. Fraudis artificem neco.

EUPHEM. O plaga, pereor!... Ferte, populares, opem!

ZEN. I, veriora disce Rhadamanto loqui.

EUPHEM. Vulgus silentum! O!

SCENA III.

LONGINUS, ZENO, EUPHEMIANUS.

LONG. Siste, da victas manus,
Caedis patrator (4).

ZEN. Stringor? O vastum nefas!
Eat in medullas mucro! (5)

LONG. Fulmineum rota,
Longine, ferrum! Pereat infandum caput!

ZEN. Mactetur hostis! (6)

LONG. Spirat exitium furor:
Succumbe monstrum!

ZEN. O lingua Cerberei canis!

LONG. Succumbe, vel te vulnere aeterno premam.

ZEN. O parce, frater.

LONG. Horror attonitum quatit.
Auguste!

ZEN. Frater!...

LONG. Quid fero indulges ioco?

Quid me profana caede sacrilegum facis?

ZEN. Fraternal praiceps ora subduxit furor.

LONG. Ignarus — Orcum testor — inieci manum;
Tamen furoris impetum damno mei.

(1) His ad spectatores conversus dictis, ad Euphemianum redit.

(2) Tremebundus.

(3) Irrumpit in Euphemianum, quem sica vulnerat.

(4) Zenonem retrahit insequentem Magum, qui interim fugit.

(5) Ad duellum invitat.

(6) Duello certant.

Pudet impiasse tela; si dubitas, feri (1);
Pectus patescit.

ZEN. Pectus innocuum, fides,
Dextramque vastus error insontem facit.

LONG. Sed cur latenti condis ornatu iubar?
Cur solus? Unde sanguine immersus suo
Euphemianus?

ZEN. Tempus alloquium vetat;
Clarescit aether. Si qua sideribus fides,
Mihi sors tremendos funeris casus parat.

LONG. Omen tremisco.

ZEN. Hinc sparget ubi Phoebus diem,
Aulae senatum cogam, et Harmatii domum
Spoliabo regni decore: mox tuos premet
Diadema crines: iunctus imperii comes,
Ferocientis tela fortunae leva.
Sociemus animos, frater.

LONG. Amplexum cape (2).

Fas omne mundi, teque rutilante invoco
Aurora vultu; frater hanc animam lubens,
Et quidquid usquam dulce mortali dedit
Natura; dextram, sanguinem, vitam, necem,
Tibi voveo uni. Stat sub horrendos caput
Offerre casus; stat remolito Chaos
Intrare mundo, dum pius frater tegam.

ZEN. Dictum est abunde. Phoebus attollit comam (3).

SCENA IV.

LONGINUS.

Exsurge Titan, meque radiorum indue
Foeliciores iurare. Quam longo diem
Suspirio poposci, et aeterna prece,
Foelix repente rebus affulsit meis.
Tumesce pectus, spatia laetitiae para:
Conscia triumphus mens per immensos volet
Spatiatam plausus; tango iam celsus polum,
Stellasque verro symmate trahaci, Deus.
Quid segnis haeres, anime? Quid vulgi sequax
Longum secunda sorte contentus iaces?
Altius anhela; subque cognatum leva
Axem, favillas semine aetherio satas.
En blandienti mollis afflatu vocat
Zephyrus vocat, laetumque fortunae iubar
Provocat euntem. Regna, si nescis, petis.
Ergone tandem regna quaerenti patent?
Nec dum aestuanti pectus obsessum face
Sentis flagrare? Flagro. Regnandi furor
Sub corde regnat; sceptrum suffodiunt iecur.
Hac spe per acies nudus hostiles ferar;
Hac spe minacis fulmen excipiam poli;
Hac spe profundam vivus intrabo Stygem.
Nil esse regum stirpe prognatum iuvat,
Fratremque regum, si iugum famulus trahas:
Aut imperas, aut servus imperium subis.

(Ad proximum numerum).

(1) Offert Zenoni sicam et pectus exponit.

(2) Fratrem amplexatur, haerensque in amplexu quae sequuntur
dicit.

(3) Exit.

tura Hispanorum regina ab Anglorum religione ad Catholicam discessit, adstantibus omnibus regalis gentis principibus et universa nobili Iberorum aula. Modo sancta Sacramenta illa sumpsit, confirmationis et sacrae synaxis. Postremo in hortulo regiarum aedium pinus rex ipse suis manibus plantavit in rei commemorationem.

Romana sollemnia.

Romae Iosephi Sancti, Deiparae Sponsi, sacra dies sollemniter celebrata est, utpote patroni caelestis Pii Papae X, qui illius nomine gaudet. Mane sacra Pontifex litavit in Xystino sacello, multis fidelibus adstantibus, et nobiliori aula, quam deinde ad auspicii vota admittit. Vespere autem in atrio maximo vaticano « a pulchro visu » nuncupato feriae actae sunt a vigilibus praesertim qui in vaticana arce custodiam agunt, quibus et tibicines ex Helvetica cohorte accesserunt: feriis autem ipse Pius e peristyllo benigne adstitit.

PUBLICI PER ORBEM COETUS LEGIBUS FERENDIS.

In Anglia Eduardi regis angurali oratione nova comitiorum sessio inita est, quae et de publicis rebus et de domesticis late disseruit, optimaque auspicia et Hybernii et Transylvanici populis spopondit. Mox de pecunia pro clavis augmento eroganda lata rogatio, atque multis suffragiis approbata.

In Argentina republica Quintana praeses vita concessit: supremum itaque magistratum Figueroa, vir alter a praeside, pro tempore gerit, cuius natu modo novi administri in eorum locum sufficiendi erunt, qui recens munere sese abdicarunt.

In Austria rogatio de iure suffragii immutando coram legatis populi a Gautech dynasta mirifica oratione oblata est. Sed Germanicae factionis viri latae legi plerique adversantur; reliqui e Slavorum gente rem libenter audire. Haec inter de commerciis commutandis foedera cum Italia et Serbia Bulgarisque innovantur.

In Belgica coram municipibus de seditionibus et criminibus in africana colonia ad Congo flumen patratu vehementer disceptatio habita est, ac tandem traditum coloniae magistratibus imperium cavendi, ne quid publica res detrimenti caperet.

In Gallia coram populi legatis de tumultibus per urbes et oppida adversus fiscum et pro templorum tutela obortis acris disceptatio exorta: cuius in fine voto legatorum concedere administros supremos oportuit, et a munere discedere. Eorum in locum Sarrien et eius socii, inter quos Clemenceau, ad imperium accesserunt.

In Germania foedus cum Abyssinorum rege de commerciis commutandis inito multis suffragiis probatum est: disceptatum autem de simili foedere cum Americana foederata republica ineundo.

In Italia novum administrorum collegium, Sidney Sonnino praeside, gubernare coepit, deque legibus ab eo oblati inita est disceptatio.

In Hungaria post diuturnam discordiam legatorum eo tandem deventum est ut ipse Caesar Nyrio, militum imperatori, litteras dederit de dimittendis ab aula legatis; qui proinde comitantibus militibus ad aedes legatorum venit, legatis, ne regias litteras audirent, statim aulam dereliquentibus.

In Russia, novissimo decreto Caesaris, constituti sunt dies Aprilis mensis postremi et Maii mensis primi ad populares legatos prima vice in comitiis eligendos.

PER ORBEM.

Die xx mens. Februarii m dccc v Sutton mons in Americana nordica regione Colorado, ex improvise in vulcanum mutatur. Ex hiatu, in summo ipso monte facto, flammae, fumus, liquefactaque saxa effunduntur, nulla tamen hominum nece, quibus sibi consulere tempestive licet.

— d. xxiii Lutetiae Parisiorum in peristyllo Gallici theatri Alafredi De Musset poetae statua erigitur.

— d. xxv Berolini, ob xxv expletos annos a nuptiis Guilelmi et Augustae Caesarum sollemnia celebrantur.

— Chilensi in urbe S. Iacobi flammae theatrum a S. Martino nuncupatum absumunt; spectatorum plures vulnerantur, sex adusti pereunt.

— d. xxvi e Sinarum regione Kien-Si novae Missionariorum caedes nunciantur.

— d. xxvii Berolini Eitel Fridericus, Guilelmi Caesaris filius, uxorem ducit Sophiam Carolinam ex ducali domo Oldenburgensi.

Die i mens. Martii tumultus, qui passim in Gallia fiunt ab incolis impediuntibus ne civiles magistratus de Ecclesiarum bonis inquirant, augeri quotidie feruntur. Mimatensi in provincia (Mende) furor arma ministrat; mulier ex plebe misere vitam amittit.

— d. ii in Hispania supremum obeunt diem Romerus Robledo, qui rebus publicis pluribus praefuerat, et Ioannes Maria de Pereda, vir litteris clarissimus.

— d. iii apud Drontheim, Norvegorum oppidum, naufragium patiuntur piscatores mille et ducenti, quorum plures undarum praeda fiunt.

— d. viii in Philippinis insulis Americani post pugnam ad tres dies perductam Dayo monte potiuntur, quo latronum multitudo, finitimae regionis terror, confugerat; eosque vel occidunt vel captivos faciunt.

— d. x, ad Courrières in fodinis, gas vulgo *grisou* incenditur necemque horrendam affert operariis in montis visceribus carbonis effossioni vacantibus ad mille et octingentorum numerum, quorum vix quingenti sospites evadunt.

— d. xvii ingens terrae motus Kaghi urbem in insula Formosa vastat, domus evertens, mortem et vulnera innumeris incolis adducens.

AENIGMATA.

A SOCIO ANDR. PÁPAY PROPOSITA.

I.

Sum genitor prolesque mei nulloque creante
Parturiens, vitam morte reformo novam.

II.

Sto pede subnixus, contempler inania tractus;
Depressa dulces haurio fame dapes.

Ex sociis, qui utriusque aenigmatis interpretationem ad Commentarii moderatorem miserint intra menses duos, unus, sortitus, gratis accipiet opus cui titulus:

VINCENTII LANFRANCHI
DE ORATORIBUS ROMANIS
ACROASIS.

Aenigmata an. IX, n. I proposita his respondent:

1) A - vis; 2) Palus - ter.

Ea rite soluta miserunt:

Collegium Scholarum Piarum, *Stella*. — Petrus Tergestinus. — Renk par., *Davenportu*. — Collegium Scholarum Piarum, *Praga*. — Arn. Blekman, *Haga*. — G. Vallas, *Corduba*. — Henr. Tarallo; Vincentius Starace, *Neapoli*. — Mich. Vidal, *Palma in insula Maiorica*. — T. Chave, *S. Boise*. — Rich. Brondel, *Brugis*. — F. Arnori, *Mediolano*. — P. A. Gest, *Lamberville*. — I. Walter, *Neo-Eboraco*. — I. Guerra, *Aletio*. — I. Ortiz, *Morelia*. — Andr. Pápay, *Prušina*.

Sortitus est praemium

P. A. Gest,

ad quem missum est opus, cui titulus:

MARCI MINUCHI FELICIS
OCTAVIUS
ADNOTATIONIBUS ILLUSTRATUS.

LIBRI RECENS DONO ACCEPTI.

Le crucifix dans l'histoire, dans l'art, dans l'âme des Saints et dans notre vie par I. HOPPENOT (3me édition). — Edid. Societas S. Augustini Desclée, De Brouwer et Soc., Insulis atque Parisiis.

F. RAMORINO. Il codice 13K della biblioteca di S. Gimignano. Castri Florentini edid. Giovannelli et Carpinelli, 1905.

F. RAMORINO. Fiaccola sotto il moggio o lucerna? — Florentiae, apud commentarium *La Rassegna nazionale*, 1906.

S. Francisci Assisiensis vita et miracula additis opusculis liturgicis auctore Fr. Thoma de Celano. Hanc editionem novam ad fidem msa. recensuit P. EDUARDUS ALENCONIENSIS O. Fr. Min. Cap. — Romae edid. Desclée, Lefebvre et Soc., 1906. (Ven. lib. 10).

HORACE MARUCCI. Eléments d'archéologie chrétienne. I. Notions générales (2e édition, revue et augmentée). Indidem. — (Ven. lib. 6).

SOLDATI F. Manuale di storia ad uso dei licei. *Storia contemporanea*. IV edizione migliorata. — Indidem. (Ven. lib. 2).

Mons. FRANCESCO GIACCI. Vita della Beata Vergine Madre di Dio e degli nomi. (2^a edizione). Indidem. — (Ven. lib. 3).

Il beato Curato d'Ars di GIUSEPPE VIANEY. Indidem. — (Ven. lib. 2).

Le persecuzioni e la critica moderna di P. ALLARD. — Indidem. — (Ven. lib. 0,60).

Il primato del Vescovo di Roma durante i primi tre secoli della Chiesa di V. ERMONT. — Indidem. — (Ven. lib. 0,60).

Marie révélée à ses enfants par le Père LUDOVIC DE BESSE Fr. Min. Capucin. — Indidem.

Un cours d'esthétique artistique dans les classes supérieures d'Humanités anciennes par l'abbé HECTOR GEVELLE. — Enghien, ex off. A. Spinet, 1905. (Ven. lib. 0,50).

Sponsor: IOANNES BAPTISTA CIAMPI, iurisperitus.

ROMAN — Ex officina *Pactis*, Phil. Cuggiani.